

Wandeling: Verhalen over water.

Vertrek: Camping La Grande Veyière

Duur: 3 uur

Afstand: 7 km

Inleiding:

Water is leven!

Tijdens deze « verfrissende » wandeling ontdek je de belangrijke rol die het water door de eeuwen heen voor de inwoners van het dorp gespeeld heeft.

Beschrijving:

Verlaat de camping langs de hoofdtoegangsweg.

Beekje.

In het valleitje, net aan het toegangsbord van de camping, kruist de weg een kleine beek die het overvloedige regenwater in het voorjaar naar de « Couzage » voert. In deze periode is de vallei dikwijls een drassig gebied dat gedeeltelijk onder water staat en de beek vormt hier zelfs kleine watervalletjes. Dit beekje voert echter geen bronwater en valt daarom in de zomer droog.

De « Couzage » is de beek die door de vallei ten zuiden van de camping vloeit. Ze vormt daar de grens tussen de gemeenten Molières en Saint Avit-Sénieur. De « Couzage » wordt (verkeerdelijk) ook wel « Roumaguet » genoemd.

Keer enkele meters terug op je stappen en neem de brede privé aardeweg die schuin links loopt, kort na de ingang van de camping. Net voor de groene poort ga je links een bosweg op (ga niet door de groen poort!). Na enkele meters zie je links een kleine waterpoel.

Waterpoel.

Deze poel werd gegraven op een waterdragende kleilaag. Het water werd gebruikt om het veld en de moestuin, die hier vroeger in de buurt lagen, te besproeien. De poel staat niet in verbinding met een bron, het is eerder een reservoir waarin het regenwater tijdens de winter en de lente verzameld wordt. In de zomer, wanneer het lange tijd niet regent, droogt de poel uit. Everzwijnen nemen hier dan graag een modderbad, zo worden ze verlost van vervelende parasieten. Dit soort waterpoelen vinden we in deze streek overal.

Wandel verder op deze bosweg. Na ongeveer 800m, op een kruispunt van boswegen, sla je links af. Na ongeveer 300m kom je op een brede aardeweg. Die neem je naar rechts. Zo kom je aan de watertoren.

De watertoren.

Deze watertoren zorgt voor de verdeling van het drinkwater in Molières sinds het begin van de jaren '60. Hij werd gebouwd op de plek die « Les Justices » heet. Hier stonden ooit de galgen waaraan de veroordeelden gehangen werden. De watertoren heeft een reservoir van 100m³. Tot januari 2010 was de gemeente zelf verantwoordelijk voor de verdeling van het drinkwater. Het water werd opgepompt vanaf de bron « Font de Caumont » in de vallei van de Couzage. Molières en Saint Avit-Sénieur pompten het water om de beurt om hun respectievelijke watertoren bij te vullen. Soms was er te weinig water en de kwaliteit was ook niet altijd optimaal. Sinds 2010 wordt de waterdistributie verzekerd door een intercommunale maatschappij.

Voor de ingebruikname van deze toren, werd gedurende enkele jaren een andere « watertoren » gebruikt. Deze bevindt zich een beetje verder links langs de baan D27. Dat was een groot ingegraven reservoir ter hoogte van de garage « Claas ». Het kleine gebouwtje staat er nog steeds.

Loop even op je stappen terug en volg de brede aardeweg naar rechts. Je komt op de baan D27 en neemt die naar rechts. Ter hoogte van het kruispunt met de asfaltweg die naar het dorp leidt, neem je rechts een brede aardeweg. Na +/-100m, ter hoogte van het grote houten kruis « Croix de Douelle », neem je de aardeweg uiterst links. Je wandelt het bos in. Loop recht door, net langs het huis op je linkerkant. Verderop kom je voorbij een huis op de rechterkant. Dit is « La Petite Veyière ».

Bron van « La Petite Veyière ».

Ongeveer 100m na het huis van « La Petite Veyière » vindt u op de linkerkant, aan de rand van de weg, de bron van « La Petite Veyière ». Dit is een zeer kleine, lage constructie van ongeveer 50cm bij 50cm in de wegberm. Het water stroomt, samen met dat van de wasplaats verderop, naar de vijver aan de rechterkant.

Wandel rechtdoor verder tot aan de wasplaats.

De wasplaats van « L'Hôpital ».

Deze wasplaats werd in 1911 gebouwd. Het water komt van een bron met de naam « L'Hôpital ». Deze wasplaats bracht heel wat bijkomend comfort voor de huisvrouwen die tot dan toe slechts over een klein, met water gevuld gat beschikten om hun was, die ze met kruiwagens vanuit het dorp tot daar voerden, te spoelen. De wasplaats werd enkele jaren geleden gerestaureerd.

Wasplaatsen waren belangrijke elementen van het sociale leven in een dorp. Het was een ontmoetingsplaats voor de vrouwen die er de laatste nieuwtjes uitwisselden. Het was ook de plek waar nieuwkomers gewikt en gewogen werden, waar de was van de buurvrouwen met een verstolen blik geïnspecteerd werd om te zien of er niks abnormaals mee was wat de roddels zou kunnen voeden, en het gebeurde wel eens dat er niet alleen met de was geslagen werd...

De naam van de plek verwijst waarschijnlijk naar een rustplaats voor pelgrims onderweg van of naar Cadouin, of misschien naar een leproserij.

Tegenover, aan de andere kant van de asfaltweg die naar het dorp leidt, achter een houten hek, zie je een grote kraan van het irrigatiesysteem.

Het irrigatiesysteem.

In 1990 werd in de hele gemeente (en omliggende) een irrigatiesysteem in gebruik gesteld. Het betreft water dat ter hoogte van Badefols uit de Dordogne wordt opgepompt en met een uitgebreid systeem van leidingen wordt verdeeld. Het laat toe om teelten zoals tabak, maïs en noten van het nodige water te voorzien.

De realisatie ervan werd mogelijk gemaakt door de bijdragen die vele landbouwers uit verschillende gemeenten betaalden en dankzij subsidies van het Departement en van Europa. Op de camping gebruiken we dit water voor het besproeien van onze planten en bloemen.

Neem de weg naar rechts, in de richting van het dorp. Bij het einde van de afrastering van de tuin van het mooie huis op je rechterkant, en net voor de klim naar de kerk begint, neem je de aardeweg rechts. Deze brengt je naar « Les Môles ».

« Les Môles ».

Hier bevindt zich een vroegere duiventil. Op 28 juni 1944 werden aan de voet hiervan twee weerstanders door de Duitsers geëxecuteerd. Een herdenkingsplaat getuigt van deze gebeurtenis.

Naast de duiventil bevindt zich het waterzuiveringsstation van de gemeente, dat in 2007 in gebruik werd genomen.

Keer even terug op je stappen. Naast de elektriciteitscabine op je rechterkant, daal je enkele treden af. Loop langs (en niet op!) de groene deksels van het pompstation. Recht voor bevindt zich de « Fontaine de Pissarat ».

De « Fontaine de Pissarat ».

Deze bron, gebouwd met mooie grote natuurstenen, werd in mei 2013 door enkele vrijwilligers gerestaureerd. Het is in feite een reservoir waarin het water van een bron iets verderop verzameld wordt. Jarenlang kwamen de kinderen van de school hier water halen om de vloer van de school te schrobben. Dat kunnen wij ons nu niet meer indenken!

De bron werd jaren geleden ernstig beschadigd toen mensen probeerden de dekstenen te stelen. Bij de restauratie werd er jammer genoeg vastgesteld dat er lekken zijn en dat het water vervuild is door hydrocarbures daterend van de jaren '60, toen er nog tractoren op het dorpsplein hersteld werden.

De naam komt waarschijnlijk van « Pipi de rat », ofte « Rattenpis ». Dit soort namen werd dikwijls gegeven

aan bronnen of beekjes, denk maar aan namen zoals: Pissevache, Pissebœuf, Pissechèvre, Pisselèbre of lièvre, Pisseloup, Pissesaumes, Pissechien, Pisseratte, ...

Loop enkele meters verder in de richting van het dorp (bergop) en neem dan links de aardeweg die langs een stenen muurtje loopt. Steek de asfaltweg over en ga rechtdoor. Onmiddellijk achter de tuin van het hoekhuis neem je een klein weggetje links dat je tot bij de « Font de la Ville » brengt.

« Font de la Ville ».

Deze bron werd zeer lang goed onderhouden, want tot de ingebruikstelling van het waterdistributienet was ze zeer belangrijk voor de bevolking. Er was een onophoudelijk komen en gaan van vrouwen tussen het dorp en de bron. Bergafwaarts ging het er dikwijls vrolijk aan toe. Bergopwaarts gingen ze gebogen onder de zware last van de met water gevulde emmers.

Al deze bronnen zijn nu de stille getuigen van het leven hier van weinig meer dan een halve eeuw geleden.

Keer weer eventjes terug op je stappen en ga naar links. Neem de eerste aardeweg naar rechts en steek tweemaal een asfaltweg over. Enkele meters na de tweede asfaltweg neemt u een andere aardeweg rechts. U wandelt nu rond het centrum, langs de wegen die voorzien waren in het initiële grondplan van het dorp. U komt weer aan een asfaltweg. Dit is de baan die naar Lalinde of Badefols leidt. In de vallei, een beetje links, bevond zich vroeger de « Font Peyre ».

De « Font Peyre ».

Slechts weinig mensen herinneren zich nog dat hier ooit een bron was die de westkant van het dorp van water voorzag. Vandaag de dag is deze bron verdwenen.

Vóór de bouw van de watertoren bij « Les Justices », was er in het centrum van het dorp geen stromend water. Water gaan halen was dan ook een dagelijkse corvee, vooral voor de vrouwen en de kinderen. Om dit zware werk te verlichten gingen mensen dan ook op zoek naar alternatieve oplossingen. Het was vanaf de « Font Peyre » dat het eerste – privé - waterdistributiesysteem van Molières in 1935 gebouwd werd. Negen eigenaars uit het dorp verenigden zich en installeerden een « belier » (hydraulische pomp) waarmee het water naar boven in een reservoir gepompt werd. In de zomer was er niet altijd voldoende water beschikbaar. Dit systeem werd gebruikt tot de gemeente zelf een waterdistributiesysteem in bedrijf stelde.

Steek de asfaltweg over en ga rechtdoor verder. Net voor je aan de afdaling begint naar de vallei aan de oostkant van het dorp, kom je voorbij een waterreservoir dat zich aan je linkerkant in een tuin bevindt.

Waterreservoir.

Een andere manier om minder water te moeten gaan halen aan de bronnen rond het dorp, was het verzamelen van regenwater. Hier zie je zo'n reservoir waarin het regenwater opgeslagen werd.

Wandel verder naar beneden en draai naar links. (Je zal na het bezoek van de wasplaats de weg naar rechts moeten nemen.)

Links zie je een kleine grot, « La Croze ».

De grot « La Croze »

Deze grot, vlak bij het centrum van het dorp, bevindt zich op een privé-terrein. Je kan ze niet bezoeken.

De opening is noordelijk georiënteerd. Een natuurlijke galerij vertrekt achter in de grot maar is momenteel versperd door een instorting. « Men » zegt dat het vroeger mogelijk was om langs die galerij tot in het centrum van het dorp te komen.

In de grot bevindt zich een bron die de vorm van een sleutelgat heeft.

Vóór de ingebruikstelling van het waterdistributienet werd ook deze bron gebruikt om drinkwater te halen. Met twee emmers op een « cambalou » kwamen vrouwen en kinderen van het dorpsplein tot hier.

Aan de ingang van de grot zijn nog sporen van een muur te zien. Waarschijnlijk werd de grot ooit met een muur afgeschermd.

Onmiddelijk rechts bevindt zich daar de wasplaats van « Le Pesquier ».

De wasplaats van « Le Pesquier ».

Ook deze wasplaats is privé-bezit. We vragen daarom met aandrang om de plek te respecteren en niets in het water te gooien. Deze wasplaats wordt gevoed met het water van de bronnen die zich ten noorden van het centrum bevinden. Deze charmante plek ligt heerlijk in de schaduw van twee grote platanen.

Achter de wasplaats ligt de vijver van « Le Pesquier » (eveneens privé).

De vijver van « Le Pesquier »

Deze vijver was een waterreserve waar men 's zomers tonnen met water kwam vullen om de dieren te laten drinken. Tijdens de XIXe en het prille begin van de XXe eeuw werd de was nog in de vijver gedaan.

Een « Pesquier » was ook een vijver waarin vis gekweekt werd. Zo had men steeds verse vis, lang vóór de uitvinding van koelkasten en diepvriezers...

De beek van Molières.

De beek van Molières, of « Ruisseau de Molières », ontstaat uit de bronnen die we aan de voet van het dorp gezien hebben. Momenteel is ze niet meer erg groot, maar ooit stroomde er veel meer water door. Genoeg om een molen te laten draaien: de « Moulin de Gaulhiac », die zich iets verderop, voorbij het kerkhof, bevindt. De beek van Molières verdwijnt ter hoogte van « Combe Nègre » bij « Les Carrières » in een ondergronds netwerk.

Tot halverwege de vorige eeuw werden er nog volop rivierkreeftjes gevangen.

Om verder te gaan draai je terug en neem je de aardeweg die je bergop brengt naar de asfaltweg, die het centrum van het dorp met het kerkhof verbindt. Neem de asfaltweg naar rechts in de richting van het centrum. Links liggen de ruïnes van het kasteel. Op de binnenkoer bevindt zich een waterput.

De waterput.

Deze waterput is ongeveer 50 voet diep (+/- 14m). Hij werd in de rots uitgehakt. Het is waarschijnlijk een reservoir en geen bron. Water was levensbelangrijk in een versterking. Wie geen water had kon een belegering onmogelijk doorstaan.

Ga naar het dorpsplein.

Waar komt de naam van het dorp vandaan ?

Er bestaan verschillende meningen over de origine van de naam « Molières ». Eén ervan verwijst naar de woorden molièira, molièra of moulière: « vochtig gebied », komende van het Occitaans (plaatselijke originele taal): mol of molh, dat op zijn beurt weer afgeleid is van het Latijnse mollis.

Zoals we hebben kunnen zien is Molières gebouwd op een rots die omgeven is door kleine vochtige valleien waar de vele bronnen zorgen voor drassige, soms zelfs moerasachtige, gebieden.

Het afvalwater... lang geleden!

In Molières, zoals in de meeste « bastiden », werden de huizen niet tegen elkaar aan gebouwd. Er was een « sanitaire » ruimte van ongeveer 50cm, de « androne » of « entremis ». Wasbakken en latrines, die zich meestal op de 1e verdieping bevonden, gaven hier op uit. Alles werd bij elke regenbui schoon gespoeld door het regenwater dat van de daken stroomde. De daken werden in die tijd altijd zo gebouwd dat het regenwater naar de « entremis » stroomde en niet naar de straat. Het vuile water liep dan weg in de richting van de tuinen en de valleitjes rond het dorp.

Op het dorpsplein kan je meestal iets fris te drinken krijgen in het enige café (gesloten op maandag). Er is ook een kraantje met drinkbaar water op de muur van de school en er zijn openbare toiletten in het steegje achter de school.

Neem de hoofdstraat richting kerk.

De waterput van de kerk.

Deze grote kerk diende niet alleen voor de erediensten. Ze was ook een versterkte plaats waar de bevolking een veilig onderkomen kon vinden bij gevaar. In het centrale deel van de kerk, dicht bij de trap die naar de zuidelijke toren leidt, bevond zich een waterput die recent (dixit Testut in 1920!) toegegooid werd. Dankzij deze put kon de bevolking gemakkelijker een belegering doorstaan.

Indien je meer wil vernemen over de geschiedenis van Molières, van de kerk en het kasteel, dan raden we je de brochure "Molières – 700 jaar geschiedenis" aan. Deze brochure werd uitgebracht door « Les Amis de la Bastide » en is te koop bij de bar/winkel op het dorpsplein of op de camping. Je kan ook deelnemen aan één van de gegidste bezoeken die op geregelde tijdstippen georganiseerd worden.

Neem bij het buitenkomen van de kerk naar links. Op de hoek weer links, de asfaltweg die naast de kerk naar beneden loopt. Tegenover de weg die van « La Petite Veyière » komt, net voor de houten afrastering van de tuin met de kraan van het irrigatiesysteem, neem je naar rechts, de oude gemeenteweg (aarde en gras) die langs een stenen muurtje loopt. Achter een schuur draai je naar links en je houdt uiterst rechts aan (ga het privéterrein aan je linkerkant niet op). Je volgt de gemeenteweg, die je ongeveer rechtuit tot op de D27 brengt. Hier draai je naar rechts en een beetje verder naar links, de toegangsweg naar de camping in.

Tekst en foto's: Griet Schwind, juni 2014

Bronnen:

- VEAUX-PARVIEUX Claire, « Molières – 7 siècles déjà », brochure uitgebracht in 1984 ter gelegenheid van de 700e verjaardag van de bastide.
- VEAUX-PARVIEUX Claire, « Molières – 700 ans d'histoire », brochure uitgebracht door « Les Amis de la Bastide » in april 2012.
- VEAUX-PARVIEUX Claire, « Lieux-dits et autres histoires sur la commune de Molières », boekje uitgegeven door « Les Amis de la Bastide » in augustus 2013.
- VEAUX-PARVIEUX Claire, « Le château de Molières », brochure, datum onbekend
- Monographie des communes du canton de Cadouin, « Monographie de la commune de Molières », geschreven door de onderwijzer van Molières, Mr Charrière 1n 1912.
- « Molières et ses sentiers pédestres », beschrijving van de « Circuit vert », auteur, datum en uitgever onbekend.
- « Le circuit du sentier bleu », beschrijving, Les Amis de la Bastide, datum onbekend.
- « Molières – au pays des bastides », gemeentelijk blad van Molières, januari 2011.
- « Vivre à Molières », gemeentelijk blad van Molières, n°4, 2e semester 2013.
- Verschillende verslagen van de gemeenteraad van Molières.

Camping La Grande Veyière
24480 Molières.

00.33.(0)5.53.63.25.84 00.33.(0)6.84.0446.08
Web: www.lagrandeveyiere.com Mail: contact@lagrandeveyiere.com

Thinos UZW

Begeleiding van hoogbegaafden
Creatieve ateliers - Natuurbeleving

www.thinos.be

